

Mazumtirgotāju un piegādātāju sadarbībā aizvien vērojamas neatbilstības godīgai praksei

Publicēts: 13.12.2017.

Jaunami

Konkurences padome (KP) pēc [tirgus uzraudzības](#) secina, ka Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likums (NMPAL) tā pirmajos darbības gados kopumā ir sekmējis mazumtirgotāju un piegādātāju sadarbību. Tā kā likuma piemērošanas laikā KP ir konstatējusi atsevišķas neatbilstības godīgai tirdzniecības praksei, kas ir gan atrisinātas, gan radušās jaunas, iestāde ir aktualizējusi NMPAL piemērošanas vadlīnijas.

Lai izvērtētu, vai NMPAL ir attaisnojis savu mērķi, noskaidrotu faktisko situāciju, kā arī izvērtētu aizvien pastāvošās problēmas, KP veica NMPAL piemērošanas tirgus uzraudzību par 2016. gadu un 2017. gada pirmo pusgadu, tās ietvaros aptaujājot tirgus dalībniekus par regulējuma ietekmi uz uzņēmumu saimniecisko darbību. Vienlaikus KP šajā periodā turpināja aktīvi izglītēt mazumtirgotājus un piegādātājus.

KP konstatē, ka izteiktākās pozitīvās izmaiņas ir saistītas ar preču atpakaļ atdošanu. Proti, pēc likuma stāšanās spēkā mazumtirgotāji preču pasūtījumus veic pārdomātāk, kas savukārt novērš nepieciešamību atdot atpakaļ neiztirgotos preču krājumus piegādātājiem. Trešdaļa aptaujāto piegādātāju aptaujās norādījuši, ka šis uzlabojums ir vairāk novērojams sadarbībā ar lielajiem mazumtirgotājiem, kamēr piektā daļa aptaujāto – ar iepirkumu grupām/kooperācijām

Tajā pašā laikā kā vienu no likuma problemātiskām uzņēmēji uzskata sankciju piemērošanu gan no lielāko mazumtirgotāju, gan no iepirkumu grupu/kooperāciju puses. 27 % piegādātāju norāda, ka iespējami nepamatota sankciju piemērošana ir raksturīga lielajiem mazumtirgotājiem, bet 9 % piegādātāju to attiecina uz iepirkumu grupām/kooperācijām. Pasliktināšanās piegādātāju ieskatā ir notikusi gan attiecībā uz mazumtirgotāju pieeju NMPAL normu interpretācijai, proti, par atsevišķu preču nepiegādi konkrētajā termiņā, to uztverot kā pilnīgu neizpildi un tādējādi piemērojot soda sankcijas pilnā apmērā, gan uz sankciju apmēru pieaugumu.

Kopumā KP secina, ka piegādātāji sadarbību ar lielajiem mazumtirgotājiem vērtē pozitīvāk nekā sadarbību ar iepirkumu grupām/kooperācijām. Iestāde to daļēji skaidro ar to, ka pirms NMPAL spēkā stāšanās uz mazumtirgotājiem, kam bija dominējošais stāvoklis mazumtirdzniecībā, attiecās Konkurences likuma normas. Tā rezultātā lielie mazumtirgotāji savu darbību atbilstoši likuma normām varēja sakārtot ilgākā laika periodā nekā iepirkumu grupas/kooperācijas.

Pērn KP izvērtēja 111 mazumtirgotāju un piegādātāju sadarbības līgumus, no kuriem gandrīz pusē gadījumu konstatēja nosacījumus, kas neatbilst NMPAL. Iestāde novēro, ka atsevišķas neatbilstības ir izzudušas, tajā pašā laikā tiek konstatētas arī jaunas. Tāpēc, ņemot vērā iegūto informāciju tirgus uzraudzībā un konsultācijās par NMPAL, kā arī aktuālo situāciju tirgū, KP ir aktualizējusi likuma piemērošanas vadlīnijas. Lai tās būtu pēc iespējas skaidrojošas, KP organizēja publiskas konsultācijas gan piegādātāju asociācijām un biedrībām, gan arī mazumtirgotāju asociācijām. Priekšlikumi, kas tika saņemti gan no piegādātāju, gan mazumtirgotāju pārstāvjiem, tika izvērtēta kopsakarā ar KP rīcībā esošo informāciju un ar būtiskākiem no tiem tika papildinātas vadlīnijas.

[Vadlīnijās](#) KP precizēja likuma piemērošanas normas, un būtiskākie papildinājumi skar preču papildu izkārtojumu, negūtās peļņas kompensēšanu, sankciju piemērošanu un akcijas atlaižu piemērošanu.

NMPAL stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī.

<https://www.kp.gov.lv/lv/jaunums/mazumtirgotaju-un-piegadataju-sadarbiba-aizvien-verojamas-neatbilstibas-godigai-praksei-0>

